

Jeg kommer saa til Nr. 94 i Betænkningen, ad II. A. 12 om Tilskud til en Vedligholdelsesfond for en Kirke i Dybbølgade i Kjøbenhavn. Jeg vil der kun udtale min Tak til det Flertal i Udvalget, som har indstillet, at der skal bevilges dette Tilskud af 25,000 Kr. til en saadan Driftsfond. Det er den danske Præstestand, som har bygget denne Kirke, og jeg tør nok sige, at der er bragt meget store Ofre fra en stor Del af dem, som have bidraget dertil, større Ofre, end de vel egentlig havde Raad til. Jeg synes, at det er en Offerberedvillighed fra Præstestandens Side, som der er Anledning til at paaskønne, og det glæder mig derfor, at Udvalgets Flertal ogsaa har paaskønnet den. Naar der i Forbindelse dermed er Tale om et Samraad angaaende Indstillingsretten ved Besættelsen af Præsteembederne ved de Kirker, hvis Opførelse og Drift bekostes af Kirkefonden, maa det maaske være mig tilladt at gøre en lille Bemærkning om den historiske Oprindelse til, at man giver Kirkefonden Lov til at indstille ved Besættelsen af disse Embeder. Det er en gammel Kirkepraksis, der har bestaaet en saa lang Tid, som Kirkehistorien ved, at naar en Mand for egne Penge har bygget en Kirke, har han faaet Ret til at indstille til Embedets første Besættelse, og denne Indstilling er da bleven fulgt. Denne Ret faar han endnu den Dag i Dag ikke blot i vort Kirkesamfund men f. Eks. ogsaa i den katolske Kirke. Man er nu gaaet et Skridt videre, idet man har fulgt den Praksis, at man, naar en Komité sammentraadte for at tilvejebringe Midlerne til en Kirkes Opførelse, viste sig saa vidt mulig imødekommende mod den ved den første Besættelse. Første Gang dette skete her i Landet var, saavidt jeg ved, ved St. Johannes Kirken paa Nørrebro. Forholdet var dog det, at den Gang da Udvalgets Bestyrelse henvendte sig til Ministeren for at faa Ret til at indstille til Sognepræsteembedet, sagde han: Der er en bestemt Mand, som jeg, hvis han søger Embedet, ikke kan forbigaa; ellers kan De faa den Mand, De ønsker. Da denne Mand imidlertid ikke søgte Embedet, fik Udvalgets Bestyrelse den Mand, den ønskede, nemlig afdøde Sognepræst Frimodt. Min Stilling over for Kirkeudvalget har været den, at ved ethvert Embede, som er blevet besat, og hvor det har medvirket til Kirkens Oprettelse eller bidraget til Præstens Lønning, har det faaet sin Vilje. Jeg ønsker saaledes ikke, at det skulde forstaaes saaledes, som om dette Samraad var foranlediget ved, at jeg

havde vist mig uvillig til at imødekomme Kirkeudvalget. Jeg har ved ethvert Embedes Besættelse rettet mig efter Udvalgets Ønske og indstillet den Mand, det ønskede. Men naar der forlanges blivende Indstillingsret, kan dette ikke ske uden ved Lov. Det vilde være et ligefremt Indgreb i et kongeligt Prærogativ, idet det er Kongen, der besætter Embederne. Jeg skal nævne et bestemt historisk Tilfælde. Da Gehejmekonferensraad Tietgen byggede Marmor kirken, fik han Ret til at indstille til Besættelsen af Embedet i denne Konges Levetid. Længere kunde han ikke faa det. Hvis Embedet bliver ledigt endnu en Gang, medens denne Konge lever, kan han altsaa atter indstille men ikke oftere. Skulde det forandres saaledes, at Rettigheden skulde kunne gøres gældende lige over for alle efterfølgende Regenter, maatte dette ske ved Lov, og en saadan har jeg ikke fundet Anledning til at foreslaa. Jeg er i saa Henseende ganske enig med de to ærede Medlemmer for Odense, som have haft Ordet. Skal der ske en Forandring i den nuværende Maade at besætte Embederne paa, maa det blive Menighederne, der tages Hensyn til og ikke et Udvalg eller en Komité, som maaske alligevel staar i et fjernere Forhold til det paagældende Sogn. Det var sikkert en Fejltagelse af det ærede Medlem for Odense Amts Sde Valgkreds (Holm), naar han sagde, at det var Kirkeministeren, der besatte Embederne; thi det er Kongen, der besætter dem, men Kirkeministeren, der indstiller. Derom er det ærede Medlem vist enig med mig. Naar det ærede Medlem henstillede til mig at komme med et Lovforslag, hvorved der gives Menighederne Indflydelse paa Embedernes Besættelse, kan jeg ikke sige andet, end at jeg ogsaa kunde ønske at komme med et saadant Lovforslag, som virkelig kunde gennemføres. Der er adskillige Punkter i den kirkelige Lovgivning, hvor det var i høj Grad ønskeligt at gennemføre saadanne lempelige Forandringer, derimellem ogsaa denne; men Ulykken er, at saa snart et saadant Spørgsmaal bliver bragt frem, vil man have det hele reformeret paa en Gang, og dertil ere vi virkelig ikke modne endnu. Jeg maa maaske endnu gøre opmærksom paa, at netop de nuværende Kirkeforhold her i Landet turde være mindre heldige til at foreslaa en saadan Lov om Præsteembeders Besættelse. Jeg vil i saa Henseende meddele dem, at naar 10 Embeder ere ledige, kan jeg gøre sikker Regning paa, at jeg med Hensyn til Besættelsen af de 9 af dem først faar en